

Korzyści płynące z integracji nauki języka obcego i innych zajęć dzieci w wieku przedszkolnym w procesie edukacji językowej. Analiza materiałów praktycznych

Jewgienija Żejmo

Nauczanie języka obcego dzieci w wieku przedszkolnym oraz szkolnym wiąże się z wykorzystaniem elementów zabawy i komunikacji w połączeniu z wierszami, piosenkami oraz wyliczankami. Prezentujemy przykładowe scenariusze zajęć z języka rosyjskiego dotyczące tematu: zwierzęta.

Scenariusze te zostały opracowane z myślą o nauczycielach samodzielnie przygotowujących zajęcia z języka obcego dla dzieci w wieku przedszkolnym. Opracowania mogą zostać wykorzystane przez nauczyciela w pełni albo służyć jako przykład opracowania własnych materiałów na dowolny temat. Celem przygotowanych scenariuszy jest pokazanie

możliwości integracji nauczania języka obcego z działalnością poznawczą, twórczą i ruchową dzieci w wieku przedszkolnym. Trzeba podkreślić, że połączenie różnych form pracy w grupie dziecięcej (nauka wierszyków, zabawy ruchowe i dydaktyczne, wycinanki itp.) pozwala uzyskać najlepsze wyniki oraz jest istotnym warunkiem opanowania języka obcego przez dzieci.

 Temat: Zwierzęta

 Poziom: nauczanie przedszkolne i wczesnoszkolne, A0–A1

 Czas trwania: 3 x 30 min

Cele ogólne i językowe:

- rozwijanie zdolności analizy i porównywania, wykrywanie podobieństw i różnic pomiędzy własną kulturą a kulturą języka obcego, którego się dziecko uczy;
- kształtowanie umiejętności uważnego słuchania oraz umiejętności skupiania uwagi;
- rozwijanie strategii uczenia się;
- rozwijanie umiejętności działania zgodnie z instrukcjami nauczyciela i zasadami gry;
- kształtowanie umiejętności efektywnego współdziałania w zespole;
- zachęcanie do twórczej ekspresji;
- rozwijanie świadomości interkulturowej;
- wzrost motywacji do nauki języka rosyjskiego;
- kształtowanie umiejętności samodzielnego zadawania pytań, wyrażania zgody lub sprzeciwu, prowadzenia krótkiego dialogu, rozumienia pytań i poleceń nauczyciela w języku rosyjskim;
- poszerzenie zasobu słownictwa;
- nauka rozpoznawania i wydawania dźwięków.

Metody:

- oparte na słowie;
- oparte na obserwacji;
- oparte na działalności praktycznej dzieci.

Pomoce:

- zdjęcia zwierząt (w formie prezentacji multimedialnej);
- rzutnik;
- obrazki (ilustracje, zdjęcia) ze zwierzętami;
- puste arkusze papieru i kredki;
- arkusz papieru z narysowanym zoo oraz wiejską zagrodą;
- kolorowe kredki, nożyczki, klej.

Część 1. Wprowadzenie do tematu

Przebieg zajęć

1. Zapoznanie uczniów z rosyjskimi nazwami zwierząt:

кошка, собака, свинья, мышь, корова, лошадь и др.

Zajęcia rozpoczynają się od wyświetlenia prezentacji ze zdjęciami zwierząt. Następnie nauczyciel przedstawia dzieciom poszczególne obrazki i ich nazwy w języku rosyjskim. Dzieci powtarzają nazwę każdego zwierzęcia. Ostatnim krokiem jest samodzielne nazywanie zwierząt przez dzieci. Nauczyciel pokazuje dzieciom obrazki i zadaje pytanie: *Кто это?*

2. Zabawa *Uważaj* (ros. *Будь внимателен*)

Zabawa pozwala na utrwalanie zdobytej wiedzy. Dzieci i nauczyciel siadają w kole. Nauczyciel pokazuje ilustracje ze zwierzętami, powtarza nazwę i celowo myli się we właściwym nazywaniu zwierząt: przedstawiając obrazek z myszą, mówi, że to jest kot itd. Dzieci powinny patrzeć na obrazek i uważnie słuchać wypowiedzianych nazw zwierząt. Jeśli nauczyciel nie popełnił błędu, dzieci klaszczą jeden raz, jeśli podał nieprawidłową nazwę, klaszczą dwa razy i podają właściwą nazwę zwierzęcia.

Następnie nauczyciel proponuje zamianę ról. Prowadzącego może wybrać nauczyciel albo dzieci mogą zgłosić się samodzielnie.

Uwaga

Ćwiczenie można dostosować do zajęć na dowolny temat. Zabawa ma proste zasady i może być wykorzystywana na jednym z pierwszych zajęć z języka obcego.

3. Zabawa *Zgadnij, kto to* (ros. *Угадай, кого я нарисовал*)

Nauczyciel rozdaje kartki i kredki. Dzieci mają za zadanie namalować jedno wybrane przez siebie zwierzę. W trakcie

wykonywania tego zadania istnieje możliwość poszerzenia zasobu słownictwa, mianowicie nauczyciel może poświęcić trochę czasu każdemu dziecku, komentując jego postępy: *Возьмите карандаши. Нарисуйте..., Что ты рисуешь? Ты рисуешь кота? Какого цвета у тебя медведь?*

Po zakończeniu pracy dzieci rozmawiają o swoich rysunkach. W tej części posługują się językiem rosyjskim jako narzędziem komunikacji i wypracowują nawyki aktywnej mowy, konstrukcje wyrazowe oraz słownictwo. Zadanie jest wykonywane w następujący sposób: dziecko próbuje dowiedzieć się, co namalował kolega. Drugie dziecko powinno potwierdzić albo zaprzeczyć po rosyjsku. Nauczyciel przed rozpoczęciem polecenia podaje przykład i w razie potrzeby pomaga.

- *Это медведь?*
- *Да, это медведь. Я нарисовал(а) медведя.*
- *Нет, это мышка. Я нарисовал(а) мышку.*

Pod koniec zajęć nauczyciel zbiera wszystkie rysunki i wkłada je do specjalnie przygotowanej teczki i tłumaczy dzieciom, że wszystkie ilustracje będą wykorzystane na następnych zajęciach.

Część 2. Zwierzęta dzikie i domowe

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel rozdaje dzieciom rysunki, które narysowały na poprzednich zajęciach i pyta, co znajduje się na ilustracjach: *Матейш, что ты нарисовал на прошлом занятии?* Dziecko powinno zrozumieć pytanie i nazwać zwierzę, które znajduje się na rysunku (odpowiadając w miarę możliwości całym zdaniem): *Я нарисовал кошку.*
2. Drugi etap polega na wspólnym malowaniu. Nauczyciel przygotowuje wcześniej duży arkusz papieru, na którym na jednej stronie znajdują się naszkicowane czarno-białe budynki zoo, a na drugiej zagroda wiejska (bez zwierząt). Prowadzący tłumaczy dzieciom, co jest narysowane. Dzieci wspólnie malują obie strony arkusza. Podczas kolorowania nauczyciel pyta w języku rosyjskim każde dziecko, jakich używało kolorów.
3. Po zakończonym malowaniu prowadzący zajęcia pyta, jakie zwierzęta mieszkają w zoo, a jakie w gospodarstwie domowym. Dzieci próbują samodzielnie przypomnieć sobie nazwy zwierząt po rosyjsku i odpowiedzieć w miarę możliwości całym zdaniem.

*Кто живет в зоопарке? Кто живет на ферме?
Медведь живет в зоопарке. Петух живет на ферме.*

Połączenie różnych form pracy w grupie dziecięcej pozwala uzyskać najlepsze wyniki oraz jest istotnym warunkiem opanowania języka obcego przez dzieci.

Jeśli dzieci zapomniały wymienić jakieś zwierzę, nauczyciel może podpowiadać: *Где живет еж?*

4. Kolejnym zadaniem jest wycinanie zwierząt namalowanych przez dzieci i naklejanie ich w odpowiednim miejscu na arkuszu (dzikie zwierzęta powinny znajdować się na stronie z budynkami zoo, zwierzęta domowe na stronie z zagrodą). W czasie wykonywania polecenia nauczyciel może pytać dzieci o ich wybory: *Где дом твоего животного?, Эла, кого ты нарисовала?, Где живет свинья?*
5. Wycieczka do zoo. Nauczyciel pyta dzieci, czy któreś z nich już było w zoo: *Моника, ты была в зоопарке?* Dzieci odpowiadają na pytanie, wyrażając zgodę albo sprzeciw: *Да, я была в зоопарке. Нет, я не была в зоопарке.* Nauczyciel opowiada dzieciom, że ogrody zoologiczne są nie tylko w Polsce, ale i w innych miejscach na świecie, w tym także w Rosji. Po tej informacji zabiera dzieci na wycieczkę do zoo. Podróżą towarzyszy zabawa ruchowa. Dzieci stoją w kole i słuchają piosenki. Jedno dziecko chodzi po kole (jest lokomotywą), pozostałe idą w kierunku przeciwnym (są wagonami). Kiedy muzyka milknie, jedno dziecko (wagon), które było najbliższe dołącza do lokomotywy. Piosenka zaczyna się od nowa i dzieci zaczynają spacerować. Zabawa trwa, dopóki wszystkie wagony nie będą dołączone do lokomotywy. Podczas gry można wykorzystać piosenkę Jekatieriny Żeliezowej *Паровозик* (ros. *Паровозик – Музыка с мамой*). Najlepszą kontynuacją zajęć może być zorganizowanie wycieczki do ogrodu zoologicznego. Podczas wizyty można powtórzyć materiał w języku rosyjskim ćwiczony w sali:
 - kolory (*Какого цвета это животное?*);
 - owoce i warzywa (*Что любит есть слон?*);
 - rozmiar (*Кто больше лев или жираф?*) itp.

Część 3. Głosy zwierząt

Przebieg zajęć

1. Nauczyciel przedstawia dzieciom obrazki ze zwierzętami i pyta, jakie wydają dźwięki. Dzieci powinny udzielić nauczycielowi odpowiedzi.
 - Кто это?
 - Это собака.
 - Как собака говорит?
 - Хау

Uwaga

Podczas prowadzenia zajęć istnieje konieczność poszerzenia słownictwa o słowa związane z zasadami gry, podziałem na grupy: *Давайте поиграем. У нас будет 2 группы. Угадайте.* Potrzeba stosowania zwrotów i zakres ich używania powinny być określone przez nauczyciela w zależności od umiejętności językowych, wieku dzieci i innych czynników mających wpływ na naukę języka w grupie.

Głosy zwierząt

корова – му	krowa – muuu
собака – гав-гав	pies – hau-hau
кошка – мяу	kot – miau
мышка – пи-пи	myszka – pi-pi
свинья – хрю-хрю	świnka – chrum-chrum
утка – кря-кря	kaczka – kwa-kwa
петух – кукареку	kogut – kukuryku
курица – ко-ко	kura – kokoko
гусь – га-га	gęś – gę-gę
лошадь – иго-го	koń – ihaha
лягушка – ква-ква	żaba – kum-kum
змея – шииии	wąż – ssss
кукушка – куку-куку	kukulka – kuku-kuku
осел – иа-иа	osioł – ija
ворона – кар-кар	wrona – kra-kra
муха – жжжжж	mucha – bzzz
лев – ррррр	lew – rrr

2. Nauczyciel zwraca dzieciom uwagę na różnice albo podobieństwo wymowy tych dźwięków w języku rosyjskim. *Правильно. Собака по-польски говорит «hau-hau», а по-русски говорит «гав-гав». Давайте повторим, как говорит собака по-русски.*
3. Dzieci wykonują polecenie nauczyciela i powtarzają dźwięki.

4. Oglądanie prezentacji (cel – utrwalenie nowej wiedzy, powtarzanie dźwięków, zmiana typu rodzaju działalności). Podczas oglądania prezentacji nauczyciel może robić przerwy, żeby dzieci mogły powtórzyć dźwięki, które usłyszały.
5. Nauczyciel dzieli dzieci na dwie grupy. Członkowie pierwszej grupy mają za zadanie po kolei brać obrazek (znajdujący się w pudełku) i po rosyjsku naśladować głosy zwierzęcia. Należy tak pokazać obrazek, aby dzieci z drugiej grupy nie widziały, co na nim jest. Dzieci z drugiej grupy muszą zgadnąć, jakie to zwierzę.

Dziecko wyciąga obrazek i mówi: «Хрю-хрю».
Drugie dziecko odpowiada: Это свинья. Свинья говорит «хрю-хрю».

Gra trwa do wyciągnięcia z pudełka wszystkich obrazków. Później następuje zmiana ról. Druga grupa dzieci wyciąga obrazki, a pierwsza zgaduje, o jakie zwierzę chodzi.

Pod koniec zajęć nauczyciel dzieli wszystkie obrazki na dwie grupy. W jednej grupie gromadzone są ilustracje ze zwierzętami, które wydają dźwięki podobnie w dwóch językach, a w drugiej ze zwierzętami, których głosy różnią się w dwóch językach. W trakcie wykonywania tego ćwiczenia istnieje kolejna możliwość powtarzania i porównywania dźwięków wymawianych po polsku i po rosyjsku. Ćwiczenie ma za zadanie utrwalenie wiedzy zdobytej podczas zajęć.

Inspiracje

Integracja języka obcego i różnych rodzajów aktywności dzieci podczas zajęć pozwala na wykorzystanie innych form zabawy: teatru cieni (zgadywanie postaci zwierząt oraz samodzielne próby tworzenia cieni przez dzieci); tworzenie makiety zoo z ulepionymi z plasteliny postaciami; układanie puzzli; składanie origami; szeregowanie postaci zwierząt od największego do najmniejszego i odwrotnie; połączenie punktów w celu odgadnięcia postaci zwierząt; zabawy ruchowe z zamianą roli (lis próbuje złapać zajączki itp.); słuchanie bajek; nauka rymowanek (w ruchu) itp.

Jewgienija Żejmo

Absolwentka Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. A.I. Hercena w Petersburgu. Pracuje jako lektorka języka rosyjskiego w Warszawie.